

Voimajärjestelmän käyttö / Jäppinen Jonne

13.9.2019

[Arkistotunnus]
[Julkisuusaste]

KÄYTTÖTOIMIKUNNAN KOKOUS 3/2019

Aika 9.9.2019 klo 10.00 – 13.30

Paikka Fingrid Oyj, Helsinki

Läsnä	Mikael Heikkilä Teppo Härkönen Sakari Kauppinen Petri Kopi Heikki Paananen (pj.) Hannu Parkkonen Pekka Pollari Pentti Rimali Timo Torvela Juho Uurasjärvi Reima Päivinen Jonne Jäppinen, siht.	Fortum Oyj Helen Sähköverkko Oy JE Siirto Oy Kemira Chemicals Oy Elenia Oy Kuopion Energia Oy UPM Energia Rovakaira Oy Tuike Finland Oy Turku Energia Sähköverkot Oy Fingrid Oyj Fingrid Oyj
	Timo Kiiveri (kohta 2) Rami Saajoranta (kohta 4) Vesa Vänskä (kohta 5) Arto Pahkin (kohdat 6 ja 7) Jari Siltala (kohta 8) Antti-Juhani Nikkilä (kohta 9)	Fingrid Oyj Fingrid Oyj Fingrid Oyj Fingrid Oyj Fingrid Oyj Fingrid Oyj
Poissa	Jarno Virtanen	Nivos Energia Oy

1 Kokouksen avaus

Käyttötoimikunnan puheenjohtaja Heikki Paananen avasi kokouksen.

Kokouksen esityslista oli toimitettu osallistujille ja hyväksyttiin muutoksitta.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Kokouksessa esitetty materiaali löytyy Fingridin internet-sivuilta.

2 Fingridin investointikatsaus

Timo Kiiveri loi katsauksen Fingridin investointeihin. Investointien lähtökohta on aina asiakkaiden ja markkinoiden tarpeet. Investointitaso jatkuu myös tulevaisuudessa tasaisena. Haastetta ja epävarmuutta luovat tulevat isot tuulivoimahankkeet ja niiden sijoittuminen.

Isoimpia menossa olevia hankkeita ovat ns. Rautarouvan korvaaminen (valmistuu 2020), Olkiluodon 400 kV kytkinlaitoksen uusiminen (uusi on jo käyttöön otettu, vanhan purkutyöt

vielä menossa), Metsälinja (valmistuu 2022) sekä Oulujoen alueen verkon kehittäminen (valmistuu 2021-23).

3 Ajankohtaiset asiat

Reima Päivinen kertoi Fingridin ajankohtaisista asioista. Ohessa on nostoja ajankohtaisista asioista, laajemmin kokouksen materiaaleissa:

- Tasehallintahankkeessa haasteita ja viivettä aiheuttaa mm. IT-järjestelmätoteutukset.
- ENTSO-E:n kantaverkkohinnoitteluvierailu 2019 on valmistunut ja Fingrid oli vertailussa kolmanneksi edullisin verkoltaan vertailukelpoisista yhtiöistä.
- Pohjoismainen käyttösopimus, joka perustuu verkkosäätöihin, on valmistunut ja allekirjoitettu elokuussa.
- Pohjoismaisen sähköjärjestelmän inertiaa seurataan koko ajan (näkyvät Fingridin internet-sivuilla). Kuluvan kesän aikana voimalaitosten tehoja ei ole jouduttu rajoittamaan.

4 Fingridin palveluiden arvolupaukset

Rami Saajoranta kertoi Fingridin asiakkailleen tarjoamista palveluista ja niiden arvolupauksista. Palvelut on suunniteltu selkeyden vuoksi jaoteltavaksi kahteen ryhmään, kantaverkkopalveluihin ja sähkömarkkinapalveluihin.

Toimikunnassa käytiin vilkasta keskustelua Fingridin palveluista ja toimikunnan näkemys oli, että Fingridin kanssa asiat toimivat. Kehityssuunnitelmiksi toimikunta toivoi konkretisointia ja ns. asiakaslupauksia sekä tiedolla palvelusta (mitä saatavilla ja mistä kanavasta). Toimikunta toi myös esille useita kehityssuunnitelmia yksittäisiin palveluihin liittyen, mm. avoimen rajapinnan tietojen helpompaa hyödynnettävyyttä, palveluiden ja tiedon saatavuutta kolmella kielellä ja nopeampaa säätösähkön hinnan julkistamista heti tunnin jälkeen.

5 Tehotasapaino ja reservit

Vesa Vänskä kertoi ajankohtaisista asioista reserveihin ja tehotasapainon ylläpitoon liittyen. Taajuuden laatu on alkuvuonna ollut viime vuosien tasolla, alkuvuodesta taso oli hyvä mutta kesän aikana on haasteita ollut. Reservien hankintakustannukset vuonna 2019 ovat edellisvuosien tasolla, taajuusohjatun käyttö- ja häiriöreservin tuntimarkkinoilla on kevään ja kesän aikana ollut joitakin hintapiikkejä. Vänskä kertoi myös reservituotteiden kehityssuunnitelmista lähivuosina. Uusi nopea taajuusreservi (FFR) pienen inertian tilanteissa tulee käyttöön jo vuoden 2020 alkupuolella. Reservikustannukset saattavat nousta tulevaisuudessa.

6 Käyttötilanne ja häiriöt

Arto Pahkin kertoi vuoden 2019 käyttötilanteesta ja häiriöistä kantaverkossa. Kokonaisuutena hyvä siirtovarmuus on jatkunut myös tänä vuonna. Talvikaudella oli

huurteen aiheuttamia häiriöitä paljon, mutta kesällä on ollut taas ukkosen aiheuttamia häiriöitä vähän. Asiakkailta on saatu hyvin kytkentäapua haastavissa häiriönselvitystilanteissa. Apu on toivottavaa ja tärkeää häiriöiden vaikutusten minimoimiseksi.

7 Häiriö- ja keskeytystietojen käsittely OmaFingridin avulla

Pahkin kertoi, että OmaFingrid ekstranet-palvelu on julkaistu Fingridin asiakkaille toukokuussa. Kunkin yhtiön pääkäyttäjä voi antaa käyttöoikeuksia omalle organisaatiolleen.

Kesän aikana palvelua on laajennettu kattamaan myös häiriö- ja siirtokeskeytystiedot sekä mahdollistamaan asiakkaan omien keskeytstarpeiden ilmoittamisen.

OmaFingridiin integroidaan jatkuvasti uusia toiminnallisuuksia, lähiviikkoina on tulossa toiminnallisuudet liittyen kantaverkkoon liittymiseen, VJV- ja KVJ-prosesseihin liittyen sekä sopimukset ja laskuarkisto. Reservitietojen hallintajärjestelmä Restore on otettu jo käyttöön ja käyttöön on myös tulossa nettipohjainen verkkokartta, jossa verkon teknistä tietoa hyödynnetään yhdistämällä se karttapohjaan.

8 Käyttötoiminnan verkkosääntöjen tilanne

Jari Siltala piti lyhyen tilannekatsauksen käyttötoiminnan verkkosääntöjen tilanteesta. Katsaus oli lyhyt, koska 2 päivän päästä (11.9.) on erillinen asiakastilaisuus aiheeseen keskittyen. Nostoja esityksestä:

- Pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt ottavat käyttöön syksyn aikana uuden käyttösopimuksen (SOA), joka perustuu verkkosääntöjen vaatimuksiin.
- Energiavirasto on kesäkuussa hyväksynyt Fingridin ehdotuksen merkittävien osapuolten ja sähköasemien nimeämisestä.
- Alitaajuussuojan valmistelu etenee ja sovellusohje on tehty yhteistyöryhmän toimesta. Jakeluverkonhaltijat ja kantaverkkoon liittyneet teollisuusasiakkaat valitsevat sovellusohjeen puitteissa itse toteutustavan omassa verkossaan. Osapuoli saa alitaajuussuojasta välittämättä käyttää kaikkea kulutustaan mihin tahansa kysyntäjouksoon tai reserveihin, kuten FRR, FCR-N, FCR-D, FFR ja OL3:n järjestelmäsuoja.

9 Loisähkö

Antti-Juhani Nikkilä kertoi kesän 2019 tilanteesta jännitteen- ja loistehon hallinnan kannalta. Jännitetasojen ylitysten määrä on vähentynyt, mutta 110 kV verkko on edelleen hyvin loistehoylijäämäinen ja kompensointilaitteiden käyttöasteet ovat korkealla, kesäisin 100%. Loistehoylijäämän kasvu on tasaantunut, mutta kausivaihtelu kasvaa.

Fingrid ottaa vuoden 2019 aikana käyttöön lisäreaktoreita (65 Mvar / kpl), joilla lisätään kantaverkon kompensointikapasiteettia ääritilanteissa. Myös jakeluverkot ovat investoimassa kompensointiin, mutta loistehoylijäämän kääntyminen laskuun ottaa

Voimajärjestelmän käyttö / Jäppinen Jonne

13.9.2019

[Arkistotunnus]
[Julkisuusaste]

kuitenkin aikaa. Vaikuttaa selkeältä, että loistehon kasvun syynä ei ole yksin maakaapelointi vaan myös kulutuksessa tapahtuvat muutokset.

10 Muut asiat

Puheenjohtaja Paananen piti yhteenvedon kokouksessa käsitellyistä asioista ja päätti kokouksen.

11 Seuraava kokous

Seuraava kokous on:

- 5.11. Helsinki, Current-tapahtuman yhteydessä